

**Evaluatie actiepunten
uit
verkiezingsprogramma
gemeenteraadsverkiezingen
2018 - 2022**

ChristenUnie
Ooststellingwerf

Samenvatting

In deze evaluatie zijn alle actiepunten (concrete voorstellen) uit het verkiezingsprogramma van 2018-2022 nagelopen en daarbij is gekeken in hoeverre de actiepunten afzonderlijk zijn gerealiseerd.

Per actiepunt is dat als volgt beoordeeld:

- Groen Actie is gerealiseerd. (meerderheid van de raad heeft ingestemd met ons voorstel)
- Geel Actie is deels gerealiseerd. Zie toelichting bij de voorstellen.
- Oranje Actie is anders gerealiseerd. Zie toelichting bij de voorstellen.
- Rood Actie is niet gerealiseerd (ons voorstel kreeg geen meerderheid in de raad).

In totaal waren er 254 actiepunten verdeeld over 10 hoofdthema's die samen waren verdeeld in 19 categorieën.

In totaal zijn 105 (41%) voorstellen volledig gerealiseerd, 51 (20%) voorstellen zijn deels gerealiseerd, 42 anders (17%) en 56 (22%) voorstellen zijn niet gerealiseerd.

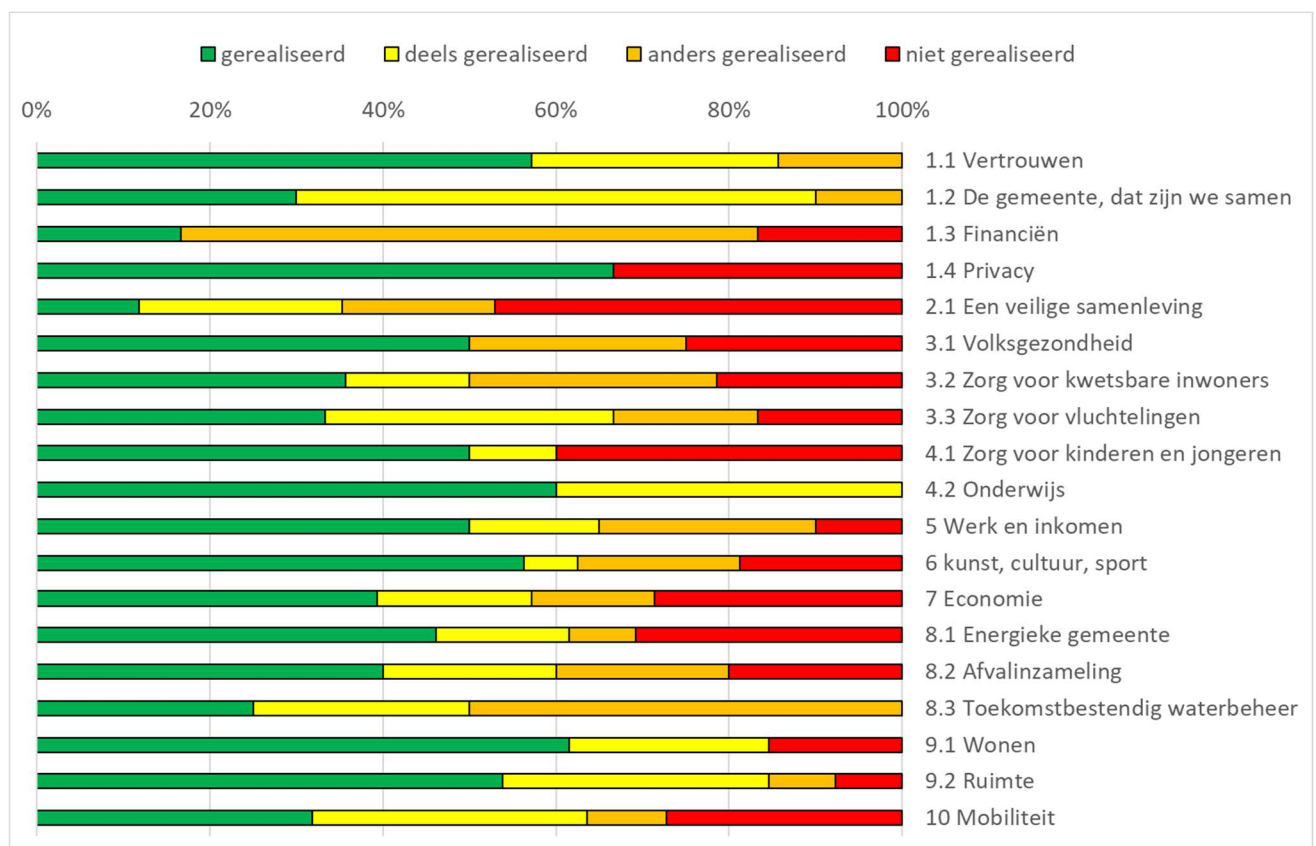
Onderstaande histogram laat zien wat de score is per hoofdthema en per paragraaf.

Alle voorstellen uit het verkiezingsprogramma worden op de volgende pagina's herhaald en zijn ingekleurd.

Het meest (67%) is er gerealiseerd voor paragraaf "1.4 Privacy".

Het slechts is er gescoord voor de paragraaf "2.1 Een veilige samenleving" (maar 12% is er gerealiseerd), hoewel er nog wel een aantal voorstellen deels of anders zijn gerealiseerd. Tijdens vorige 2 evaluaties scoorde Mobiliteit het laagst (toen 8%, nu 32% en dat is nu verbeterd).

Bekeken vanuit niets gerealiseerd is er het slechts gescoord voor paragraaf "2.1 Een veilige samenleving", namelijk 47% van de voorstellen zijn niet gerealiseerd.

Paragraaf 1.1 Vertrouwen

nummer	Actiepunt	opmerking
1	Open, herkenbaar en betrokken aanwezig te zijn in Ooststellingwerf	
2	In te zetten op goede relaties met burgers en tussen openbaar bestuur en burgers.	
3	Eerlijk te zijn en geen beloftes te doen die niet zijn na te komen.	
4	Er voor te zorgen dat politieke processen zoveel mogelijk in de openbaarheid plaatsvinden.	we moeten meer inzetten op openbaarheid
5	Te streven naar een coalitieakkoord op hoofdlijnen zodat er voor alle partijen ruimte is voor invloed op beleid.	
6	De bereikbaarheid en dienstverlening van de gemeente hoge prioriteit te geven.	
7	Het onderwerp integriteit continu aandacht te geven: De burgemeester is hoeder van de integriteit en daarmee ook vertrouwenspersoon voor raad en college. De burgemeester stelt een tweede vertrouwenspersoon aan, waarbij ervoor wordt gezorgd dat er altijd een man en een vrouw vertrouwenspersoon zijn.	

Paragraaf 1.2 De gemeente, dat zijn we samen

nummer	Actiepunt	opmerking
1	Ruimte voor inwoners die verantwoordelijkheden op zich nemen (bijvoorbeeld in coöperaties) op het gebied van duurzaamheid, energie, zorg, lokale economie of wijkbeheer.	
2	Meer vertrouwen, minder regels: voorstellen moeten zoveel mogelijk regelarm zijn.	
3	Plaatselijke Belangen of wijkbelangen krijgen meer eigen mogelijkheden om keuzes te maken die passen bij de wijk en zo mogelijk ook eigen budgetten.	
4	Geen raadgevende referenda maar wel vroegtijdig open en eerlijk burgers betrekken bij beleidskeuzes en/of grote ontwikkelingen.	
5	Heldere procesafspraken bij burgerparticipatie.	
6	De gemeente gebruikt bij schriftelijke communicatie met inwoners eenvoudig Nederlands.	vaak te lange zinnen.
7	Keuzes voor schaalvergroting (samenwerking met andere gemeenten in allerlei gradaties) worden gemaakt op basis van inhoud, kwaliteit, draagvlak en herkenbaarheid en vooral omdat er een win/win situatie ontstaat.	
8	De ChristenUnie steunt (het wettelijk mogelijk maken van) initiatieven die kaderstelling en controle rondom samenwerkingsverbanden versterken.	
9	De raad maakt afspraken over hoe een gemeenschappelijke regeling vanuit de raad worden gevoed en gecontroleerd, denk hierbij bijvoorbeeld aan Caparis of Omrin.	
10	Coachen van bedrijven voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt	

Paragraaf 1.3 Financiën

nummer	Actiepunt	opmerking
1	De ChristenUnie is voor experimenten met burgerinitiatieven waarbij het budgetrecht van de raad overeind blijft.	
2	De lokale lastendruk stijgt in principe niet meer dan de inflatiecorrectie.	
3	De dienstverlening van de gemeente (onder andere leges) zijn zover mogelijk kostendekkend. Bij inkoopbeleid zijn in Ooststellingwerf duurzame criteria een harde eis. (fair trade, social return on investment en maatschappelijk verantwoord ondernemen en door het mogelijk te maken dat (zorg)inkooporganisaties cao-lonen kunnen volgen.)	kosten afval niet dekkend
4	Bezuinigen door kritisch te zijn op: Bekostigen van 'prestigeprojecten'	
5	Bezuinigen door kritisch te zijn op: Subsidiëren van organisaties/ activiteiten die ook met privaat geld kunnen worden bekostigd	
6	Bezuinigen door kritisch te zijn op: De inhuur van externe projectmanagers, adviesbureaus en dergelijke	

Paragraaf 1.4 Privacy

nummer	Actiepunt	opmerking
1	Elke medewerker van de gemeente die gevoelige persoonsgegevens verwerkt volgt een privacytraining of heeft een dergelijke training gevolgd;	
2	Medewerkers in het sociaal domein ontvangen werkinstructies om een zorgvuldige omgang met gevoelige persoonsgegevens te waarborgen;	
3	Medewerkers in het sociaal domein wijzen cliënten zowel schriftelijk als mondeling op hun rechten op het gebied van privacy;	

Paragraaf 2.1 Een veilige samenleving

nummer	Actiepunt	opmerking
1	Er wordt ingezet op extra beschikbaarheid en zichtbaarheid van de wijkagent.	
2	Plaatselijke belangen of wijkbelangen worden betrokken bij het opstellen van het veiligheidsplan en de prioriteiten.	
3	De burgemeester zorgt voor lage drempels voor het doen van (anoniem) aangifte en voor goede terugkoppeling door politie.	
4	Er is een actieplan criminele jeugdbendes. Hard optreden en tegelijk perspectief bieden zijn uitgangspunten. Ouders en het onderwijs spelen een belangrijke rol.	
5	De kosten van vandalisme worden verhaald op daders. De gemeente publiceert regelmatig de resultaten hiervan en de omvang van de schade ten gevolge van vandalisme door middel van een 'vandalisemeter'.	
6	Betrek burgers bij veiligheid in hun directe omgeving door middel van Burgernet, en Buurtpreventie Apps.	

Paragraaf 2.1 Een veilige samenleving (vervolg)

nummer	Actiepunt	opmerking
7	Er is in Ooststellingwerf ruimte voor organisaties als Stichting Exodus die opvang en ondersteuning bieden aan (ex-)gedetineerden.	
8	De gemeente Ooststellingwerf probeert zoveel mogelijk vergrijpen en vandalisme snel te beantwoorden met 'likopstuk'-beleid.	
9	De gemeente organiseert (zo nodig samen met andere gemeenten) voldoende toezichtcapaciteit voor de Drank- en Horecawet. De gemeente gebruikt hiervoor regelmatig mystery guests.	
10	Happy hours in de horeca en reclamestunts voor alcoholische dranken worden via convenanten of via de Algemene Plaatselijk Verordening aan banden gelegd.	
11	De gemeente Ooststellingwerf maakt zich in de regio/provincie sterk voor een taskforce drugs om druggerelateerde criminaliteit en overlast aan te pakken.	
12	Er komt voor alle doelgroepen goede voorlichting over de gevaren van verslavingen en die aan drugs in het bijzonder.	
13	ChristenUnie zet in op drugs en drankgebruik. De gemeente moet een actief beleid voeren om drugs uit Ooststellingwerf te bannen.	
14	Ooststellingwerf investeert in uitstapprogramma voor prostituees (in clubs, op de tippelzone en zelfstandig werkend) ook als het Rijk daar geen middelen voor beschikbaar stelt.	
15	Wij willen een uitsterfbeleid voor bestaande seksinrichtingen en de vestiging van nieuwe voorkomen.	
16	De gemeente Ooststellingwerf zorgt voor een veilige opvang voor slachtoffers van loverboys, pooiers en mensenhandelaren.	
17	In Ooststellingwerf is er integraal beleid om radicalisering tegen te gaan.	

Paragraaf 3.1 Volksgezondheid

nummer	Actiepunt	opmerking
1	In Ooststellingwerf wordt er (op maat) voor jong en oud ingezet op een gezonde leefstijl preventie in de vorm van leefstijlverbetering.	
2	De gemeente Ooststellingwerf start/gaat door met het project Jongeren op Gezond Gewicht. (JOGG)	
3	De gemeente stelt voor het ontwikkelen van het lokale gezondheidsbeleid en voor het bepalen van prioriteiten, een gemeentelijk gezondheidsprofiel of verschillende wijkgezondheidsprofielen op. Het liefst ziet de ChristenUnie maatwerk per wijk.	
4	De gemeente zorgt voor een breed aanbod van zorgverleners, zodat de keuzevrijheid van cliënten optimaal is.	

Paragraaf 3.2 Zorg voor kwetsbare inwoners

nummer	Actiepunt	opmerking
1	Bij aanvragen van inwoners voor ondersteuning door de gemeente wordt een gesprek gevoerd met de aanvrager, samen met andere gezinsleden, mantelzorgers of een onafhankelijke cliëntondersteuner.	
2	Integrale afwegingen worden gemaakt in één beschikking voor zowel Wmo, jeugdhulp, participatiewet, minimabeleid enzovoort.	
3	De aanvrager wordt indien gewenst actief ondersteund door een onafhankelijke adviseur bij het formuleren van een hulpvraag en bij het kiezen van de juiste oplossingen.	
4	De mogelijkheid van Eigen-krachtconferenties en de verplichting tot het aanbieden van een familiegroepsplan moet worden opgenomen in de lokale Wet Maatschappelijk Ondersteuning verordening	
5	Een persoonsgebonden budget (pgb) is één van de instrumenten om passende zorg onder regie van de zorgvrager aan te vragen. De ChristenUnie wil het dat pgb-gebruik mogelijk blijft en dat inwoners die mogelijkheid kennen. Zo hebben zorgvragers altijd de mogelijkheid om identiteitsgebonden of andere noodzakelijke zorg in te kopen als deze niet gecontracteerd is.	
6	Er is structureel overleg tussen kerken (diaconieën) en de gemeente om kerken een volwaardige plaats te geven in de sociale structuur van de stad/het dorp/de wijken.	
7	Een eigen bijdrage voor zorg/ondersteuning mag nooit leiden tot zorgmijding.	
8	De ChristenUnie wil meer hergebruik en delen van (zorg-)middelen.	
9	De gemeente werkt in overleg met onderwijs, bibliotheken en wijkteams de aanpak van laaggeletterdheid.	
10	De gemeente organiseert een onafhankelijke ombudsfunctie, die kan bemiddelen tussen cliënten en gemeente.	
11	Samen met de GGZ worden afspraken gemaakt hoe mensen met verward gedrag in hun eigen situatie kunnen worden ondersteund, hoe netwerken betrokken worden en wordt voorkomen dat mensen afhankelijk worden van de GGZ;	
12	De gemeente zet, in het kader van het hervinden van de eigen kracht, in op zelfhulpgroepen voor mensen met verward gedrag en op de beschikbaarheid van woonruimte;	
13	De politie, de GGZ, de Spoedeisende Hulp-afdeling van het ziekenhuis en de wijkteams maken afspraken over wat te doen bij het aantreffen van mensen met verward gedrag. Voorkomen wordt dat deze mensen in een politiecel terecht komen;	
14	We investeren in beschermd wonen en in de zorg voor mensen met GGZ-problematiek die thuis wonen: 24/7 ambulante psychische zorg beschikbaar op korte afstand, inloophuizen en time-out voorzieningen voor kortdurende opname.	onbetaalbaar volgens willem
15	De gemeente handhaaft een ruim aanbod in mantelzorgondersteuning, waaronder een respijtvoorziening;	

Paragraaf 3.2 Zorg voor kwetsbare inwoners (vervolg)

nummer	Actiepunt	opmerking
16	De gemeente wijst mensen die mantelzorgers zijn of worden actief op ondersteuning;	
17	De gemeente ontwikkelt een visie op informele zorg en de manier waarop de informele zorg zich verhoudt tot de formele zorg;	
18	De gemeente faciliteert de coördinatie van informele zorg .	
19	Vrijwilligers kunnen, indien nodig, een gratis Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) verkrijgen.	
20	De gemeente zorgt dat haar gebouwen en voorzieningen goed toegankelijk zijn voor alle inwoners.	
21	De openbare ruimte en het openbaar vervoer wordt op zo'n manier ingericht dat mensen met een beperking zich thuis voelen in Ooststellingwerf en zich er zelfstandig kunnen redden.	
22	De gemeente werkt aan het ontwikkelen én uitvoeren van een lokale inclusie-agenda. De doelgroep wordt hier actief bij betrokken.	
23	Er komt een campagne om de acceptatie van handicaps en beperkingen te bevorderen.	
24	De gemeente zorgt ervoor dat (gemeentelijke) evenementen toegankelijk zijn voor bezoekers met een beperking.	
25	De gemeente Ooststellingwerf zoekt actief naar mogelijkheden om kinderen met een beperking te laten sporten.	
26	Woningeigenaren krijgen voorlichting over het levensloopbestendig maken van hun woning.	
27	De gemeente biedt de Blijverslening aan zodat particulieren, waaronder ook huurders, hun woning makkelijker kunnen (laten) aanpassen.	
28	Er komen afspraken met woningcorporaties om woningen geschikt te maken voor bewoners die zware zorg nodig hebben.	
29	Er zijn voldoende aangepaste zorgwoningen, ook voor de groep jongvolwassenen met een psychiatrische achtergrond.	
30	De openbare ruimte moet veilig en toegankelijk zijn en ruimte bieden voor ontmoeting.	
31	In overleg met de wijk, diaconieën of verenigingen wordt gekeken hoe voorzieningen met een sociale functie open kunnen blijven. Bijvoorbeeld door zelfbeheer.	
32	Sport en bewegen voor ouderen wordt een speerpunt in het sportbeleid.	
33	De ChristenUnie wil dat ouderen ouder dan 70 (of 65) jaar standaard een bezoek krijgen vanuit het gebiedsteam/welzijnsorganisaties om (verborgen) problemen, zoals eenzaamheidsproblematiek op te sporen.	
34	Zingeving wordt bij gesprekken met ouderen met een zorgvraag (keukentafelgesprek) een bespreekbaar onderwerp, zo nodig maakt de gemeente hiervoor gebruik van deskundigheid van kerken of andere religieuze organisaties.	
35	Ooststellingwerf wordt een dementievriendelijke gemeente door actief betrokkenen te begeleiden.	

Paragraaf 3.2 Zorg voor kwetsbare inwoners (vervolg)

nummer	Actiepunt	opmerking
36	De website van de gemeente is 'ouderenproof'. Per wijk is er een actuele sociale kaart, die ook in gedrukte vorm beschikbaar is.	
37	Samen met de bibliotheek wordt een cursus aangeboden om ouderen zo nodig meer digitaal-vaardig te maken.	
38	Er is voldoende en adequate opvang voor dak- en thuislozen. Niemand in Ooststellingwerf slaapt buiten zijn/haar wil op straat.	niet van toepassing
39	Opvang is zo kort en zo sober mogelijk; cliënten worden zo mogelijk verplicht via een hulptraject stappen te zetten om het eigen leven weer op te pakken.	
40	Jongeren en gezinnen in de opvang krijgen speciale aandacht.	
41	De gemeente zorgt voor (eventueel tijdelijke) woonvormen voor mensen met een acute woonbehoefte, bijvoorbeeld door scheiding of schulden.	
42	Op scholen wordt, zowel aan de ouders als aan jongeren, voorlichting gegeven over sexting, grooming en loverboys.	

Paragraaf 3.3 Zorg voor vluchtelingen

nummer	Actiepunt	opmerking
1	De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid voor het, verspreid over de wijken, huisvesten van statushouders. Indien nodig worden er extra (tijdelijke) woningen of alternatieve woonvormen gerealiseerd.	
2	Activiteiten vanuit de samenleving die taal en participatie van nieuwkomers bevorderen worden omarmd.	
3	Voor AMV'ers wordt er in overleg met het Centraal Opvang Asielzoekers (COA) en het lokale onderwijs een voorschoolprogramma op de opvanglocatie gestart. De gemeente steunt (financieel) maatjesprojecten, omdat die bijdragen aan de kennismaking met onze waarden, cultuur en taal.	
4	De gemeente schakelt het bedrijfsleven in en daagt hen uit statushouders in dienst te nemen.	
5	De gemeente zorgt voor tenminste bed, bad en brood (en begeleiding!) voor uitgeprocedeerde asielzoekers zolang ze (nog) in Nederland zijn.	niet van toepassing
6	Gemeentebesturen maken, in samenspraak met alle stakeholders (COA, Immigratie Naturalisatie Dienst, Vluchtelingenwerk, maatschappelijke organisaties, scholen, kerken en bedrijfsleven), een lokaal beleidsplan voor snelle en efficiënte integratie van nieuwkomers.	

Paragraaf 4.1 Zorg voor kinderen en jongeren

nummer	Actiepunt	opmerking
1	Met professionals uit het veld ontwikkelt de gemeente een beleid welke toegepast wordt bij relatieproblemen van ouders, dit is allereerst gericht op het laagdrempelig en vrijwillig versterken van relaties van de ouders in Ooststellingwerf, maar daarnaast ook op tijdige hulp als een scheiding onvermijdelijk is, met als doel deze periode zo harmonieus mogelijk te laten verlopen voor alle betrokkenen en in het bijzonder oog is voor de veiligheid is van de kinderen in het gezin;	
2	Ouderschaps cursussen en informatie over relatieondersteuning moeten laagdrempelig beschikbaar zijn;	
3	Extra inzet op initiatieven waarin ouders andere ouders ondersteunen.	
4	Multi-probleemgezinnen zijn gebaat bij een integrale aanpak waarin betrokken hulpverleningsinstanties nauw samenwerken en daarbij is de aanpak van één gezin, één plan, één coördinator belangrijk.	
5	Inkoop van jeugdhulp gebeurt niet alleen op prijs, maar vooral op kwaliteit en aansluiting bij identiteit;	
6	Ouders/gezinnen worden actief gewezen op de mogelijkheid om via een PGB identiteitsgebonden of specialistische zorg in te kunnen kopen als de gemeente deze zorg niet heeft ingekocht.	wordt zelfs tegen gehouden, kost geld.
7	Kinderen, jongeren, ouders en scholen worden betrokken bij een integrale visie op jeugdhulp;	
8	Jongeren die mantelzorg zijn worden optimaal ondersteund vanuit de Wmo, zodat zij gewoon naar school kunnen gaan en vrije tijd hebben;	
9	Extra zorg voor kinderen die met hun moeder in de vrouwenopvang verblijven.	niet van toepassing
10	Voor zwerfjongeren is er opvang en begeleiding en zogenaamde spookjongeren worden opgespoord.	niet van toepassing
11	De gemeente biedt tienermoeders ondersteuning, zorg en begeleiding.	
12	De gemeente ondersteunt de werving van pleegouders, zodat kinderen, als dat wenselijk is opgevangen kunnen worden in hun eigen omgeving.	
13	Om gezondheidsproblemen tegen te gaan en het (sociaal) welzijn te bevorderen, zorgt de gemeente ervoor dat ieder kind de mogelijkheid krijgt om te sporten.	
14	De krachten te bundelen van zorgprofessionals en politici om de eerste 1001 kritieke dagen van een kind zo goed mogelijk te laten verlopen.	
15	Voorlichting over digiveiligheid op scholen en aan ouders. Kinderen bewust en veilig leren omgaan met internet en sociale media;	

Paragraaf 4.1 Zorg voor kinderen en jongeren (vervolg)

nummer	Actiepunt	opmerking
16	Het stimuleren en bevorderen van psychische gezondheid bij kinderen en ouders, extra inzet op het voorkomen van depressies en suïcide onder jongeren;	Noordenveld heeft een project speciaal voor jongeren volgens Jannie, initiatief van CU aldaar
17	De gemeente zorgt, samen met de zorgpartners, voor continuïteit van zorg en ondersteuning als jongeren in de jeugdzorg 18 jaar worden.	
18	Al bij de zwangerschap vindt er screening plaats op hoog risicosituaties.	
19	Consultatiebureaus (CJG/JGZ) bieden begeleiding in het omgaan met huilgedrag van baby's.	
20	De ChristenUnie zet zich in voor een aanpak kindermishandeling waarin aandacht is voor preventie en voor het versterken van de interactie tussen kind, verloskunde, onderwijs, wijkteam en Veilig Thuis.	

Paragraaf 4.2 Onderwijs

nummer	Actiepunt	opmerking
1	De ChristenUnie wil dat de gemeente binnen de arbeidsmarktregio inzet op een goede aansluiting van het onderwijs, overheid en het bedrijfsleven in gemeente Ooststellingwerf. Hierbij vooral aandacht voor arbeidsmarktrelevante vmbo- en mbo-opleidingen.	
2	In Ooststellingwerf krijgen kwetsbare jongeren uit het speciaal onderwijs de juiste begeleiding naar een waardevolle plek in onze samenleving.	
3	Er komt extra begeleiding vanuit het wijkteam in samenwerking met het onderwijs voor overbelaste jongeren die door een complexe thuis-situatie niet of weinig naar school gaan.	
4	De ChristenUnie wil dat er bij huisvesting van onderwijs aandacht is voor duurzaamheid en een goed binnenklimaat.	
5	Christelijk onderwijs blijft bereikbaar in Ooststellingwerf.	door fusie zijn christelijke scholen verdwenen.

Paragraaf 5.0 Werk en inkomen

nummer	Actiepunt	opmerking
1	De gemeente zorgt, in samenwerking met bedrijfsleven, verantwoordelijkheid voor voldoende participatiebanen.	
2	De gemeente zoekt in samenwerking met het bedrijfsleven naar kwalitatief goede en voldoende beschutte werkplekken;	
3	Als de gemeente helpt, mag een tegenprestatie worden verwacht. Daarbij is het belangrijk dat zoveel mogelijk wordt ingezet op de eigen kennis en talenten van mensen.	
4	Omdat het belangrijk is dat mensen gaan bewegen en eventueel een taak op zich nemen, krijgen sportverenigingen een rol bij integratie;	
5	De gemeente moet stoppen met de focus op alleen het verdienvermogen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.	
6	De gemeente zet zich extra in om mensen met psychische klachten aan het (vrijwilligers-)werk te krijgen.	
7	In Ooststellingwerf komt er maximale ruimte voor alternatieve re-integratietrajecten, Bijvoorbeeld door het instellen van regelluwe zones en door het mogelijk te maken een eigen bedrijfje of onderneming te starten met behoud van uitkering.	
8	Er moet doelgerichte en laagdrempelige voorlichting over geld en budgetbeheer aangeboden worden op ontmoetingsplekken in de wijken.	
9	De gemeente spreekt met woningcorporaties en energieleveranciers af dat betalingsachterstanden tijdig worden gemeld en er pas tot (dreigen met) afsluiting of huisuitzetting wordt overgegaan nadat eerst actief hulp is aangeboden, zeker bij gezinnen met kinderen. De gemeente kijkt ook kritisch naar het eigen gedrag als schuldeiser.	wel lastig met wet AVG
10	Voor mensen met een laag inkomen wordt een collectieve zorgverzekering bedongen, met een aantrekkelijk tarief en scherpe randvoorwaarden, zoals o.a. een compensatie van of meeverzekerd eigen risico;	
11	De toegang tot preventief budgetbeheer voor kwetsbare groepen wordt zo laagdrempelig mogelijk gemaakt.	
12	O.a. scholen en sportverenigingen wordt gevraagd alert te zijn op signalen van armoede bij kinderen en deze te melden bij het gebiedsteam.	wel lastig met met wet AVG
13	Compensatieregeling voor chronisch zieken en mensen met een beperking.	bijv. afvalstoffen
14	Bij regelingen voor minima moet de gemeente rekening houden met de groep die qua inkomen net boven de bijstandsnorm zit.	
15	Eén schuldenaar, één regisseur.	
16	Na aanmelding moet iemand binnen twee weken bij de schuldhulpverlening terecht kunnen.	
17	Wachttijden worden zoveel mogelijk benut. Bijvoorbeeld door mensen 'huiswerk' te geven, maar ook actief samen te werken met partners als Schuldhulpmaatje, maatschappelijk werk, de Voedselbank of de diaconie.	

Paragraaf 5.0 Werk en inkomen (vervolg)

nummer	Actiepunt	opmerking
18	De gemeente maakt als regisseur concrete afspraken met deze partners om de hulp te stroomlijnen en biedt daarin ondersteuning aan.	
19	Bij dakloosheid door huurschuld wordt gewerkt aan een gezamenlijke oplossing met woningcorporaties. Corporaties mogen zich niet als preferente schuldeiser opstellen. Gezinnen met kinderen die te maken hebben met (dreigende) dakloosheid komen in aanmerking voor urgentie.	niet van toepassing
20	In sommige gevallen moet het mogelijk zijn om schulden af te lossen door maatschappelijke inzet.	

Paragraaf 6.0 Kunst, cultuur en sport

nummer	Actiepunt	opmerking
1	Kinderen uit gezinnen in armoede in Ooststellingwerf kunnen (bijvoorbeeld met behulp van een minimapas) korting krijgen of gratis deelnemen aan muzieklessen en/of sport. De gemeente ontwikkelt hier passend beleid voor.	
2	Evenementen in Ooststellingwerf worden volgens de vergunning georganiseerd en aan de eisen van de brandweer moet worden voldaan.	
3	De gemeente stimuleert samenwerking tussen scholen en culturele voorzieningen.	
4	De ChristenUnie is geen voorstander van een 'automatische' 1% norm van de bouwsom om deze voor kunst te bestemmen. Particuliere initiatieven hebben de voorkeur.	
5	De bibliotheek blijft voor iedereen toegankelijk.	
6	De ChristenUnie wil dat de exploitatielasten van accommodaties naar beneden gaan door in te zetten op lagere energielasten door het verduurzamen van gebouwen en lichtinstallaties. Bij nieuwe aanbestedingen willen wij dit nadrukkelijk betrekken in de bouwplannen en bij groot onderhoud hiervoor advies inwinnen. Dit stimuleert tevens de werkgelegenheid.	
7	Bij de aanleg van woonwijken wordt uitgegaan van de mogelijkheid tot 'ommetjes'. Hierbij kunnen natuurorganisaties uit de eigen gemeente behulpzaam zijn.	
8	Kaart van bestaande wandelknopennetwerk zuidoost Friesland bereikbaar via internet.	
9	In het beleid van de gemeenten wordt ruim aandacht geschonken aan voorlichting aan minima zodat regelingen optimaal benut worden om sport- en cultuurdeelname mogelijk te maken (bijvoorbeeld jeugd-sportfonds en participatiefonds);	
10	In regioverband wordt onderzocht hoe met kleine inspanningen knelpunten in de recreatieve structuren kunnen worden weggenomen en nieuwe routes kunnen worden ontgonnen;	
11	Dorpen krijgen de mogelijkheid om naast kinderspeeltoestellen te kiezen voor publieke fitnessapparaten.	
12	Alcohol, roken en sport gaan niet samen. Het alcoholgebruik in sportkantines tijdens en aansluitend aan sportactiviteiten wordt ontmoedigd. Een alcoholconvenant tussen de gemeente en sportverenigingen kan hierin een mooi instrument voor zijn.	geen convenant, er mag nog worden gerookt op het veld.
13	Bij sportwedstrijden van jeugdteams geven ouders goede voorbeeld door niet te roken en geen alcohol te consumeren.	
14	In elke wijk komt een buurtsportcoach om de verbinding tussen sport, onderwijs en zorg te bevorderen.	
15	Elk kind in Ooststellingwerf heeft aan het einde van de basisschoolleeftijd het zwem-ABC. Een ondersteuning in de kosten hiervan is voor ouders mogelijk via Stichting Leergeld of het Kindpakket.	
16	De gemeente onderzoekt of het schoolzwemmen weer ingevoerd kan worden.	

Paragraaf 7.0 Economie

nummer	Actiepunt	opmerking
1	De gemeente zet stevig in op circulaire economie, onder meer door haar inspanningen om het Biosintrum tot een bloeiend geheel te brengen.	
2	Ooststellingwerf zet zich in voor goede samenwerking tussen de gemeente en de provincie en omliggende gemeenten als het gaat om het aantrekken van werkgelegenheid.	
3	Voor ondernemers wordt één (digitaal) loket geopend waar men met alle (aan)vragen terecht kan. Dit loket sluit aan bij het provinciale loket.	
4	Het Midden en Kleinbedrijf moet eerlijk toegang krijgen tot gemeentelijke aanbestedingen.	
5	Bij de herinrichting of renovatie van de openbare ruimte zorgt de gemeente ervoor dat ondernemers en omwonenden nauw worden betrokken bij de werkzaamheden om draagvlak te creëren en de overlast te beperken.	
6	De inkoop van de gemeente dient zoveel mogelijk lokaal en/of regionaal te gebeuren.	
7	De gemeente faciliteert initiatieven om breedband in het buitengebied aan te leggen.	
8	ZZP-ers worden begeleid en praktisch ondersteund, bijvoorbeeld door de beschikbaarheid van goed en snel internet voor de hele gemeente te bevorderen, één gemeentelijk aanspreekpunt voor ondernemers en flex-plekken in het gemeentehuis open te stellen voor startende ZZP-er.	
9	De gemeente onderzoekt de mogelijkheden voor een in collectief op te richten Broodfonds en verzekeringen voor ZZP'ers.	
10	Bedrijventerreinen in Ooststellingwerf hebben goede faciliteiten (parkmanagement/gezamenlijke parkeeroplossingen) en zijn digitaal goed bereikbaar (glasvezel).	
11	Bedrijventerreinen worden duurzaam ingericht. Bij voorkeur functioneren zij klimaatneutraal.	
12	Bedrijventerreinen zijn optimaal ontsloten.	Haulerwijk nog niet.
13	Geen nieuwe bedrijventerreinen, als er geen duurzame oplossing is voor leegstand op oude bedrijventerreinen. Hierbij wordt ook naar de samenwerkingsgemeenten gekeken.	
14	Om het winkelgebied in Ooststellingwerf meer te concentreren worden winkelbestemmingen gewijzigd in woonbestemmingen, een voortvarende uitvoering van het Masterplan Oosterwolde is hierbij van groot belang.	
15	Er komen geen winkelcentra in het buitengebied (grootschalige winkels/ outletcentra), om een levensvatbare middenstand overeind te houden.	
16	Door een (gezamenlijke) aanpak van winkelcriminaliteit en een goed winkellocatiebeleid wordt de positie van (kleine) winkeliers verbeterd.	

Paragraaf 7.0 Economie (vervolg)

nummer	Actiepunt	opmerking
17	In kleine kernen worden functies zoveel mogelijk behouden en waar mogelijk gecombineerd (detailhandel, bibliotheek, bank etc.).	wordt niet actief op ingezet
18	Inzet op gebiedspromotie (dorp of gebied), samen met inwoners en lokale ondernemers.	
19	De Turfroute, een unieke vaarroute met veel geschiedenis en belevenis wordt actief gepromoot en samen met aanliggende gemeenten en provincie goed onderhouden.	commissie is opgeheven, zorg-kindje
20	Er komen optimale verbindingen van natuur en toerisme tussen omliggende gebieden. Te denken valt o.a. aan de verbinding Bakkeveen-Veenhuizen via het Blauwe Bos. Maar ook een soortgelijke verbinding tussen het Drents-Friese Wold en het Fochtelooerveen.	wordt aan gewerkt
21	Ooststellingwerf evalueert de vrije openingstijden 1x per 2 jaar, met daarbij speciale aandacht voor zelfstandige winkeliers en het winkelpersoneel.	
22	Experimenten met alternatieve openstelling, bijvoorbeeld op zaterdagavond en experimenten met een combinatie van functies worden ruimhartig gefaciliteerd.	
23	Bij het opstellen van de visie op het buitengebied wordt ingezet op een toekomstbestendige agrarische sector.	
24	Om verloedering tegen te gaan, ontwikkelt de gemeente beleid voor Vrijkomende Agrarische gebouwen. Bijvoorbeeld door het inrichten van een sloopbank.	
25	De ChristenUnie vindt dat landbouwbedrijven ruimhartig de mogelijkheid nevenactiviteiten uit te voeren zoals landschapsonderhoud, toerisme etc.	
26	Boeren krijgen de ruimte voor een moderne bedrijfsvoering door investeringen mogelijk te maken, voor zover deze een bijdrage levert aan duurzaamheid, dierenwelzijn, energiebesparing, milieu en landschap.	
27	Boeren krijgen een adequate vergoeding voor natuur- en landschapsbeheer en weidevogelbeheer.	
28	De gemeente Ooststellingwerf heeft beleid op het gebied dierenwelzijn.	

Paragraaf 8.1 Energieke gemeente

nummer	Actiepunt	opmerking
1	Duurzaamheid pakt de gemeente Ooststellingwerf integraal aan: het onderwerp wordt in ieder beleidsstuk waar het relevant is, meegenomen.	
2	In de verkeers- en vervoersplannen wordt CO2-emissiereductie integraal opgenomen. Daarbij wordt aandacht besteed aan alternatieven voor de auto, het stimuleren van gebruik van openbaar vervoer en fietsverkeer. (In regio's waar er weinig alternatieven voor de auto zijn, zetten we in op het stimuleren en faciliteren van carpoolen.)	
3	De gemeente ontwikkelt samen met de provincie een strategie om de energietransitie vorm te geven.	
4	De ChristenUnie stimuleert particuliere initiatieven (zoals energiecoöperaties) op het gebied van de klimaatopgave.	
5	Bij grootschalige energieprojecten is gewenst dat de omgeving kan participeren. Als inwoners van een hiervan lasten ondervinden moeten ze ook in de lusten mee kunnen delen, bijvoorbeeld door een Postcode-roos te hanteren.	
6	Coöperaties rondom duurzaamheid/milieu van inwoners en/of bedrijven worden aangemoedigd.	
7	Een inwoner moet op 1 plek terecht kunnen voor zowel technische als financiële arrangementen om zijn eigen woning aan te passen aan de toekomst. Bij het financiële arrangement kan de gemeente een rol spelen door te zorgen voor een fonds waaruit geleend kan worden. Denk hierbij ook aan de Duurzaamheidslening welke in onze gemeente beschikbaar is.	
8	De gemeente zorgt ervoor dat de eigen behoefte aan energie duurzaam, binnen de landsgrenzen opgewekt wordt.	
9	In de komende raadsperiode wordt het gemeentelijke inkoopbeleid volledig duurzaam en eerlijk: 100% schone energie uit Nederland en producten die voldoen aan de regels van eerlijke handel.	
10	LED-verlichting is de norm bij openbare straatverlichting.	
11	De ChristenUnie gaat voor een zuiniger en schoner eigen wagenpark.	
12	De ChristenUnie wil versneld onafhankelijk zijn van aardgas en ten minste voor 2040.	
13	Met woningcorporaties wordt afgesproken dat alle sociale huurwoningen in 2030 energieneutraal (nul-op-de-meter) zijn.	

Paragraaf 8.2 Afvalinzameling

nummer	Actiepunt	opmerking
1	Het centraal (in de wijken) inleveren van restafval is een goede manier om afval te scheiden. Hierbij wel aandacht voor gezinnen (luiers), ouderen en mensen met een beperking en mensen die wonen in hoogbouw.	
2	Het tegengaan van zwerfafval heeft prioriteit.	
3	De gemeente stimuleert ook scholen en maatschappelijke organisaties om afval te scheiden en faciliteert hen hierin zoveel mogelijk.	
4	Er wordt meegedaan aan landelijke bewustwordingsacties rond afval, zwerfvuil en compost.	
5	Hergebruik via kringloopwinkels en afvalbrengrstations wordt gepromoot.	

Paragraaf 8.3 Toekomstbestendig waterbeheer

nummer	Actiepunt	opmerking
1	Er komt de komende raadsperiode een klimaatadaptatieplan dat samen met het waterschap en de corporaties is ontwikkeld.	
2	Inwoners hebben een belangrijke rol als het gaat om waterberging. De gemeente werkt aan bewustwording op dit punt, bijvoorbeeld door een publiekscampagne in samenwerking met de tuincentra etc. (zie voorbeeld operatie Steenbreek of Amsterdam Rainproof)	
3	Er wordt zoveel mogelijk ingezet op een aparte afvoer van regenwater.	
4	De gemeente stimuleert de aanleg van groene daken en geeft zelf het goede voorbeeld. Daarmee werken we in Ooststellingwerf aan meerdere doelstellingen tegelijk: waterberging, verkoeling, biodiversiteit en zonnepanelen leveren meer rendement.	

Paragraaf 9.1 Wonen

nummer	Actiepunt	opmerking
1	Het woonbeleid van de gemeente Ooststellingwerf moet gebaseerd zijn op de actuele vraag én op toekomstige ontwikkelingen. In de gemeentelijke woonvisie wordt daarom integraal naar de lokale woningmarkt gekeken en worden de noodzakelijke maatregelen beschreven. Woningcorporaties, huurdersverenigingen en plaatselijke belangen worden betrokken bij het opstellen van deze visie.	
2	Door middel van een woonvisie met ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen voert de gemeente een integraal en duurzaam woonbeleid. Levensloopbestendige woningen zijn de norm.	
3	Ouderen in een koopwoning kunnen gebruik maken van een Blijverslening om de woning aan te passen zodat ze er, ondanks toenemende lichamelijke beperkingen, kunnen blijven wonen.	
4	Woningen worden duurzaam gebouwd en de gemeente zet in op verduurzaming van bestaande woningen (nul-op-de-meter), dit ook in samenwerking met de woningcorporaties.	
5	Ooststellingwerf biedt starters de mogelijkheid gebruik te maken van de starterslening en het starterscontract. Dit zijn goede instrumenten om (door)starters op de woningmarkt net dat zetje te geven om wel een woning te kunnen kopen en zo de doorstroming te bevorderen op de huizenmarkt.	
6	De duurzaamheidslening is in Ooststellingwerf beschikbaar.	
7	De ChristenUnie wil de transformatie van kantoorgebouwen en agrarische bebouwing naar woningen krachtig bevorderen. Daarbij wordt voorkomen dat gemeenten de verliesposten krijgen van de projectontwikkelaars. De gemeente heeft vooral een rol in wijziging van bestemmingsplannen.	
8	Leegstaand gemeentevastgoed wordt in samenspraak met de gemeente beschikbaar gesteld als startup co-working spaces die met behulp van collectieve huurovereenkomsten aantrekkelijk zijn voor startups om te gebruiken.	er is geen leegstand
9	De gemeente ontwikkelt een plan van aanpak 'asbestsanering' zodat alle daken in Ooststellingwerf voor 2024 asbestvrij zijn. Hiervoor wordt samenwerking met de Provincie gezocht.	
10	In Ooststellingwerf komt er ruimte voor de bouw van zogenaamde Tiny Houses.	
11	De gemeente besteedt in de prestatiecontracten met de woningcorporaties aandacht aan de beschikbaarheid van goede sociale huurwoningen, de leefbaarheid in wijken en de sociale koopsector.	
12	De gemeente Ooststellingwerf stelt met de woningcorporaties doelen op gericht op het verbeteren van de energiehuishouding van woningen.	
13	In de woonvisie komen duidelijke afspraken met de corporaties te staan over de volledige verduurzaming van de woningvoorraad.	

Paragraaf 9.2 Ruimte

nummer	Actiepunt	opmerking
1	Optimaal voorbereiden op nieuwe Omgevingswet. De gemeente anticipeert op de invoering van de nieuwe Omgevingswet door het bestuurlijk ambitieniveau te bepalen en te investeren in scholing van ambtenaren en raadsleden.	
2	De gemeente wijst deelgebieden aan waar ervaring opgedaan wordt met het werken onder de nieuwe Omgevingswet.	
3	Bij de voorbereidingen op de Omgevingswet werkt de gemeente nauw samen met de Provincie en de Waterschappen en samenwerkingsgemeenten Opsterland en Weststellingwerf.	
4	Door middel van een (beeld)kwaliteitsplan kan een gemeente samen met haar inwoners afspraken maken over de openbare ruimte.	
5	De gemeente geeft ruimte aan inwoners om hun wijk of straat in eigen beheer te onderhouden.	
6	Open landschappen behouden, versnippering voorkomen. Open landschappen mogen niet steeds kleiner worden. Verrommeling, versnippering en opdringerige zichtlocaties langs wegen tegengaan.	
7	Ruimte voor energie. Onderdeel van het nationale plan energietransitie is ook een samenhangende visie op de ruimte voor duurzame energieopwekking. Geen wildgroei, maar zorgvuldige planning met participatie van onderop.	
8	Recreatiegebieden in en om de dorpen, investeringen in wandel- en fietsgebieden.	
9	De ChristenUnie vindt goed beheer en onderhoud belangrijk. Het wegwerken van de onderhoudsachterstand van bruggen en viaducten heeft prioriteit.	
10	Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met (historische) landschappelijke elementen.	
11	Geen bezuiniging op natuur- en milieu-educatie.	gemeente doet het anders
12	De ChristenUnie wil dat natuur zo 'beleefbaar' en toegankelijk mogelijk wordt door aanleg en onderhoud van goede wandel- fiets- en beleefpaden.	
13	Samenwerking tussen provincie, gemeente, waterschappen, agrarische sector, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en land- en tuinbouworganisaties wordt gestimuleerd.	

Paragraaf 10 Mobiliteit

nummer	Actiepunt	opmerking
1	In de gemeente wordt een lokale fietsagenda ontwikkeld vanwege het toenemende belang van het (elektrische) fietsverkeer. Belangrijke thema's in deze agenda zijn: veiligheid, parkeren, fiets delen en elektrisch fietsen.	
2	De fietsenstallingen bij het stationsgebied in Oosterwolde worden in overleg met de provincie schoon gemaakt en beter onderhouden.	
3	We streven naar een fietspad langs de rondweg van Oosterwolde (Schottelenburgweg) vanaf Het Oost tot de Venekoterweg.	provincie blokkeert
4	De situatie rond de Venekotenbrug is gevaarlijk, we streven naar een oplossing waarbij fietser en auto's gescheiden over de Opsterlandse Compagnonsvaart gaan.	wordt aangepakt
5	Voor ouderen en andere mensen die minder mobiel zijn worden de looproutes naar het centrum, belangrijke ontmoetingsplekken en (zorg)voorzieningen zoveel mogelijk aangepast naar hun behoeften (comfortzones), bij gladheid worden deze routes ook gestrooid..	
6	Bij de transformatie van het openbaar vervoer naar publiek vervoer vindt de ChristenUnie de bereikbaarheid van de (kleine) kernen een belangrijk punt. De provincie is verantwoordelijk voor het openbaar vervoer, de gemeente voor andere vormen van publiek vervoer, zoals het leerlingenvervoer. De ChristenUnie vindt dat de gemeente en haar inwoners betrokken moeten worden bij de te maken keuzes.	ligt bij provincie, wel ingezet op verbetering
7	OV-bereikbaarheid van alle kernen. Samen met de Provincie en gebruik makend van nieuwe mobiliteitsvormen willen we werken aan een dekkende bereikbaarheid.	geen vaste route
8	Waar mogelijk worden combinaties met het doelgroepenvervoer gezocht (regiotaxi's, scholierenvervoer, wmo-vervoer).	
9	OV fietsverhuur op alle OV-knooppunten.	
10	Sociale veiligheid in de omgeving van haltes, stations en parkeerplaatsen wordt bevorderd.	
11	Er wordt zo mogelijk aangesloten bij digitale platforms die privat- en publiek vervoer verbinden.	
12	In Ooststellingwerf blijft men gratis parkeren.	
13	Bij de aanleg en het onderhoud van transferia moet zorgvuldig worden gezocht naar een optimale aansluiting op het reguliere openbaar vervoer, vervoer per auto en fietsgebruik.	niet van toepassing
14	Er komen voldoende/meer laadpunten voor elektrische vervoersmiddelen.	
15	Er vindt een goede registratie van ongevallen plaats, zodat de zogenaamde 'black spots' in beeld komen.	
16	Paaltjes op fietspaden veroorzaken veel ongelukken. Waar de verkeersveiligheid niet in geding is, worden deze paaltjes verwijderd.	
17	Snel en langzaam verkeer wordt zoveel mogelijk gescheiden.	
18	Landbouwverkeer wordt zoveel mogelijk gescheiden van fietsverkeer.	
19	Grotere vrachtwagens worden bij voorkeur geweerd uit het centrum.	

Paragraaf 10 Mobiliteit (vervolg)

nummer	Actiepunt	opmerking
20	De gemeente Ooststellingwerf geeft in haar verkeersbeleid voorrang aan kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals voetgangers en fietsen.	
21	De gemeente Ooststellingwerf werkt actief mee aan het realiseren van verkeerslessen, bijvoorbeeld op de scholen en bij instellingen. De gemeente stimuleert dat scholen zich inzetten voor het verkeersveiligheidslabel.	
22	Onze gemeente trekt zich het relatief groot aantal ongevallen van ouderen met een e-bike aan en faciliteert en waar nodig initieert ze fietslessen aan deze doelgroep.	